

דיאלוג ידוע מראש

קווים לדמותו

למעשה הוא חלופת מונולוגים

הוא האוטומטי והאניסטיקטיבי יוצא מאיתנו די קבוע בתגובה לטריגר מסוים.

בבתי ספר הוא נהיה לב התקשורת בגלל עומס האירועים והתגובות, בממוצע כ-300-600 ביום בבית ספר יסודי.

נניח מה אנחנו עושים כשילדים מדברים בשיעור, לא מכינים עבודה, ילד צועק בכיתה טוב שרצחו את רבין, איזה שיעור משעמם, אני עייף אתמול ראינו פורנו, ילד זורק נייר על הרצפה, וכו'.

לעיתים דוקא אל מול פגיעה שנוגעת בנו אנחנו נוטשים את המונולוג ונכנסים לאזור אחר, עליו נדבר.

זה דפוס תקשורת שרכשנו אי שם בעבר דרך חיקוי, הורה, מורה מבוגר אחראי והתקבע אצלנו כעובד ויעיל, גם אם הוא לא. במערכת החינוך למדנו לא לאלתר אלא ללכת בנתיב ידוע. לאלתר זה מסוכן.

למונולוג הזה יש שני צדדים, אני אומר את מה שנראה לי נכון שמורה טוב בעיני היה אומר בסיטואציה הזו

הילד עונה את מה שלדעתו הייתי רוצה לשמוע או את מה שמתבקש חברתית להגיד

בקיצור, החניכים כלואים בזה יותר מאיתנו בגלל יחסי המרות והסמכות. הם לא יכולים לדבר באופן שיתפס כמביך או רגיש. בגלל זה דיאלוגים בכיתה הם נדירים ודורשים קבוצה ואמון.

חמישה דפוסים אופייניים:

1. הויכוח והכנעה, ההתשה
2. הערכי מוסרי
3. המערכתית
4. הטיפולי יועצי
5. הזני

למעשה אלו לא דיאלוגים אלא מונולוג שמבקש לסדר ולארגן את הדברים והוא לרוב חד סטרי וכאמור ידוע מראש ואפילו די משעמם. ברמה מסוימת הוא כבר בלתי נראה וקורה מעצמו בלי שאנחנו שמים לב.

הדיאלוג המחנך על פי בובר מתחיל במקום אחר לחלוטין, בקו החיבור בין האני לאתה מבלי לוותר על היותי מורה. המורה מוביל כאן לא החניך. המורה אחראי על הדיאלוג וגם משתתף. החניך משתתף. כמה נקודות לדיאלוג אחר

השעיית המציאות. האם אני מוכן לשים דברים בצד ולהתרכז כל כולי עכשיו בו ולנסות לראות את המציאות דרך עיניו?

המוכנות לשינוי... האם שניה לפני שאני פותח את הפה אני מוכן לאפשרות להשתנות ולשנות את עמדתי מבלי לוותר על מי שאני כאדם.

אפשרות ההפתעה. האם אני מוכן לשמוע משהו חדש ומפתיע או לומר משהו שיפתיע אותי או את החניך

הפתיחות לחיבור חינוכי חדש, ברית. האם אני מוכן שבעקבות הדיאלוג ייוצר חיבור שידרוש ממני שינוי סדר יום ומחויבות חדשה לילד?

בניגוד למקובל, אותנטיות רגשות והבעה רגשית הם חשובים אבל לא ליבת העניין אלא תוצר של מפגש דיאלוגי. לא בכל מפגש שהיו בו רגשות או דמעות היה דיאלוג. כמו כן אני לא צריך להיפרד מתפקידי כמורה כדי להיות בדיאלוג כזה. זה לא דיאלוג בין חברים.